

Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite liikuntapalveluiden tarjoamisesta omaishoitajille veloitusetta

Kaupunginvaltuusto 24.05.2021 § 59

2604/00.02.50/2021

Merkittiin, että Osmo Friberg teki seuraavan valtuustoaloitteen:

Valtuustoaloite omaishoitajien toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Omaishoitajat tekevät arvokasta työtä omaistensa hyväksi, läheisen inhimillinen ja yksilöllisen hoidon lisäksi he säästävät kaupungilta merkittävän summan verrattuna siihen että omaista hoidettaisiin laitoksessa. Esitän että Salo tarjoaa omaishoitajille liikuntapalveluiden palvelut veloitusetta, hyvä toimintakyky on pohja terveellisemmälle elämälle, joka myös tukee omaishoitajia hyvin vaativassa työssä.

Salossa 24.5.2021
Osmo Friberg, PS
ja perussuomalaisten valtuustoryhmä

Valtuusto päätti lähettää aloitteen valmisteluun.

Vapaa-ajan lautakunta 18.11.2021 § 40

3439/00.02.50/2021

Valmistelija: vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska, p. 02 778 4700, hilpi.tanska@salo.fi, vanhuspalveluiden johtaja Salla Lindegren, p. 02 772 6557, salla.lindegren@salo.fi, vammaissosiaalityön päällikkö Laura Tuominen, p. 02 778 3003, laura.tuominen@salo.fi

Aloitteessa esitetään, että kaupunki tarjoaa liikuntapalveluiden palvelut omaishoitajille veloitusetta, millä tuetaan omaishoitajien toimintakykyä vaativassa työssä.

Omaishoidon tuki on harkinnanvaraista toimintaa, jota kaupunki järjestää tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa. Salon kaupungin tukea voidaan myöntää hoidettaville, joiden kotikunta on Salo. Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kaupungin välinen omaishoitolain mukainen omaishoitosopimus. Salossa sopimuksia laativat vanhuspalvelut ja vammaispalvelut siten, että yli 65- vuotiaiden omaishoidettavien sopimukset tekee vanhuspalvelut ja alle 65-vuotiaiden sopimukset tekee vammaispalvelut. Vanhuspalveluissa omaishoitosopimuksia on voimassa n. 330 kpl ja vammaispalveluissa noin 150 kpl. Sopimukset ovat pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia ja päättyvät esim. hoidettavan muuttaessa opiskelemaan muualle, siirtyessä ympärivuorokautiseen hoitoon tai kuollessa. Vammaispalvelujen sopimuksista n. 90 % koskee alle 18-vuotiaan lapsen/nuoren hoitoa.

Vanhuspalveluissa omaishoitajat ovat yli 90 %:sti eläkeläisiä ja heidän keski-ikänsä on n. 66 v. Vanhuspalveluissa omaishoitosopimuksen keskimääräinen kesto on n. 2-4 vuotta. Vammaispalveluissa suurin osa omaishoitajista on työikäisiä.

Tietoa siitä, moniko sopimuksen piirissä olevista omaishoitajista hyödyntäisi maksuttomien liikuntapalvelujen mahdollisuutta, ei ole. Suurin osa hoitajista ei tarjottua mahdollisuutta todennäköisesti voisi hyödyntää, koska he eivät voi jättää hoidettavaansa yksin tai saada häntä muuhun hoitoon hoitajan liikunnan harrastamisen ajaksi. Koska käyttäjien määrästä ei ole tietoa, ei voida edes laskennallisesti laskea, paljonko tulonmenetystä maksuttomien palvelujen tarjoaminen liikuntapalveluille aiheuttaisi. Osa omaishoitajista käyttänee palveluja parhaillaankin nykyisillä hinnoilla ja mahdollisten maksuttomien palvelujen myötä saatettaisiin saada jonkin verran lisää omaishoitajia liikuntapalvelujen käyttäjiksi.

Edullisimmillaan tarjotun edun arvo voisi olla joitakin kymmeniä euroja vuodessa (esim. keväällä ja syksyllä yhteen ohjattuun eläkeläisten liikuntaryhmään osallistuminen tai yhden lähikuntosalin vuosikortti eläkeläishinnalla) ja kalleimmillaan jopa 1000 e vuodessa per omaishoitaja. Kalleimmillaan etu voisi olla esim. työikäisten uimahallin vuosikortti 450 e, kuntosalin vuosikortti esim. Ollikkalaan 119 e ja ohjattu vesijumppa 1-2 kertaa viikossa n. 250-500 e.

Palveluista normaalisti maksettava hinta riippuu siitä, onko omaishoitaja itse eläkeläinen, jolloin voi hyödyntää eläkeläisalennukset vai työssä käyvä tai työtön. Tarjottavia liikuntapalveluita voisivat olla ensisijaisesti uimahallin ja uimahallin kuntosalin maksuton käyttö, muiden kuntosalien maksuton käyttö ja ohjatun liikunnan (saliliikunta ja vesiliikunta) maksuton käyttö, jos ilmoittautumalla saa paikan ryhmästä. Liikuntapalveluilla on runsaasti muitakin maksullisia palveluja, kuten esim. sisä- ja ulkoliikuntatilojen käyttö varausta vastaan (esim. sulkapallo tai tennis) ja uimarantojen saunojen käyttö, mutta merkittävää kysyntää omaishoitajien keskuudessa salivuoroille ei liene eikä saunominen ole varsinainen liikuntapalvelu, joten näiden palvelujen osalta ei esitetä muutoksia nykyisiin käytäntöihin. Aloitteen osalta on myös huomioitava, että miltään muilta osin omaishoitajien etuudet eivät muutu, aloite koskee ainoastaan liikuntapalveluja tehdyn esityksen mukaisesti.

Täysin maksuttomien palvelujen sijaan kaikille omaishoitajille voisi tarjota palveluja alennetuilla hinnoilla. Voimassa olevista hinnoista voidaan todeta, että omaishoitajina toimivat eläkeläiset saavat nykyiselläänkin esim. uimahallin sekä uimahallin kuntosalin ja tämän lisäksi yhden valinnaisen kuntosalin käyttöoikeuden vuodeksi 55 eurolla eli erittäin edullisesti. 25 kerran sarjakortilla (voimassa 2 vuotta) maksettaessa uimahallikäynnin hinta on 3 e. Ohjattu liikunta maksaa eläkeläisille edullisimmillaan 1,50 e / toimintaviikko (Pirteyttä Päiviin-vertaisohjatut ryhmät), muun saliliikunnan osalta 1,50 e / krt tai 2 e / krt ja kalleimmillaan 5,50 e / krt vesijumppien osalta.

Yksityisasiakkaille ei ole nykyisellään voimassa täyttä maksuvapautusta palvelumaksuista lukuun ottamatta sotaveteraaneja ja heidän puolisoitaan ja leskiään. Liikuntapalvelut ei esitä täysin maksuttomia palveluja omaishoitajille, koska tulonmenetyksiin ei ole varauduttu ja koska palveluja käyttävät myös useat muut ryhmät, joille voisi olla taloudellisia perusteita saada palvelut maksutta (esim. pitkäaikaistyöttömät ja kotihoidon tuella lasta hoitavat tai vähävaraisten perheiden lapset).

Yhdessä valmistelijoiden kesken on suunniteltu, että kaupunki voisi lähettää omaishoitajille postitse käyntikortin kokoisen omaishoitajakortin, jossa lukee omaishoitajan ja hoidettavan nimi ja kortin voimassaoloaika. Liikuntapalveluja ostettaessa kortin haltijan tulee pyydettyessä todistaa henkilöllisyytensä.

Kortti olisi kerrallaan voimassa 2 vuotta ja ensimmäisen kahden vuoden (2022-2023) osalta liikuntapalvelut seuraisi korttien käyttöä mahdollisuuksien mukaan. Kortilla saisi ostettua uimahallin palvelut

eläkeläishinnalla, kuntosalien vuosikortit eläkeläishinnalla ja sillä voisi osallistua myös liikuntapalveluiden järjestämään ohjattuun liikuntaan eläkeläishinnoilla. Kursseille ilmoittautuessa tulisi ilmoittaa, että omistaa omaishoitajakortin.

Salon Omaishoitajat ry:ltä on myös tiedusteltu yhdistyksen kantaa tehtyyn aloitteeseen. Yhdistys toteaa, että maksuton osallistuminen kaupungin liikuntapalveluihin olisi ennen kaikkea vahva kannanotto kaupungin puolelta tukea omaishoitajien jaksamista ja että se kuvastaa monelle omaishoitajalle myös heidän työnsä arvostusta. Yhdistyksen mielestä pelkoa siitä, että maksuttomuus aiheuttaisi kovan kuormituksen liikuntapalveluihin ei ole, koska todellisuudessa sopimusomaishoitajat ovat niin sitovassa tilanteessa, että vain harva heistä kykenee osallistumaan tai lähtemään liikuntaharrastukseen. Ne, jotka sen tekevät, ovat aktiivisia jo nyt. Yhdistys suosittelee maksuttomien liikuntapalveluiden käyttöön ottoa.

Esittelijä	Vs. Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Vapaa-ajan lautakunta päättää antaa edellä olevan vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen. Lisäksi vapaa-ajan lautakunta toimittaa valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle sekä esittää, että kaupunki toimittaa sopimusomaishoitajille ns. omaishoitajakortit, jotka ovat voimassa vuosina 2022-2023. Ja että korttia esittämällä omaishoitajat voivat ostaa määrättyjä liikuntapalveluja (uimahalli, kuntosalien sarja- ja vuosikortit sekä ohjattu liikunta) eläkeläishinnalla sekä, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.
Päätös	Vapaa-ajan lautakunta piti neuvottelutauon klo 18.27 - 18.30. Arttu Laaksonen esitti, että lisätään päätösehdotukseen lause ...2022 - 2023, jonka jälkeen asian jatkoa arvioidaan. Mikko Jaakkola kannatti tehtyä esitystä. Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen em. lisäyksellä yksimielisesti ja toimittaa annetun vastauksen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ja esittää, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.
Tiedoksianto	-